

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 8. november 2018

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1061 (MOF alm. del), stillet 26. september 2018.

Spørgsmål 1061

Vil ministeren kommentere notatet fra SEGES, jf. MOF alm. del - bilag 690, udarbejdet i forbindelse med Miljø- og Fødevarerudvalgets studietur den 19. september, hvor SEGES oplister en række udfordringer og budskaber ift. lodsejeres etablering af naturprojekter og herunder bl.a. besvare følgende spørgsmål:

- Vil ministeren oplyse, hvorfor de fire vinterhårdføre kvægracer som fx, Galloway ikke kan undtages fra krav om læskur ift. helårsgræsning, når der ikke er krav om læskur for heste?
- Vil ministeren oplyse, hvorfor det ikke er muligt for ansøger at få en forhåndsgodkendelse af, at der findes tilstrækkelig med naturligt læ til, at der kan foregå helårsafgræsning uden læskure?
- Vil ministeren oplyse, om støtteordningerne til landbruget understøtter, at der etableres naturområder med ekstensiv pleje, hvor der er fokus på stor artsrigdom – herunder helårsgræsning? Der er fx tilfælde, hvor støtte til etablering af naturområder med ekstensiv pleje er i modstrid til eks. grundbetaling.
- Vil ministeren oplyse, om støtteordningerne til naturprojekter hos private lodsejere er skruet sådan sammen, at de tilgodeser projekter med fokus på en stor artsrigdom?
- Ser ministeren barrierer i støtteordningerne, som vanskeliggør naturprojekter, og hidrører disse barrierer i givet fald fra gennemførelse af EU retsakter eller fra selvstændig dansk lovgivning?

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet vedrørende tilskud for Landbrugsstyrelsen, som oplyser følgende:

”Den eksisterende landdistrikts-tilskudsordning til pleje af græs- og naturarealer (PLG) prioriterer arealer med høj biodiversitet. Det vil sige arealer beliggende i Natura 2000-områder, samt arealer udenfor der har en høj naturværdi. Det er ofte arealer, der har haft en lang kontinuitet med ekstensiv drift. PLG er en generel arealordning, der kompenserer for tab i forbindelse med en given aktivitet (pleje ved slæt eller afgræsning med husdyr) hen over sommeren. Da PLG er en generel arealordning, er den ikke tilpasset enkelte specifikke naturområder, hvor man f.eks. ønsker kompensation for helårsafgræsning. Selvom der er krav om afgræsning i sommerperioden, er helårsafgræsning tilladt under ordningen. I praksis kan kravet om afgræsning i sommerperioden ikke altid forenes med helårsgræsning. Det bemærkes i tilknytning hertil, at Miljø- og Fødevarerministeriet i regi af det integrerede LIFE projekt Landmanden som naturforvalter (IP LIFE) arbejder med et pilotprojekt til afprøvning af effektbaserede kontrolindikatorer til eventuel anvendelse i en effektbaseret areal-tilskudsordning, hvor der blandt andet er fokus på helårsafgræsning.

Tilskud til etablering af vådområder, udtagning af lavbundsjord, skovrejsning, biodiversitetsskov og udlægning af urørt skov er også eksisterende tilskudsordninger som er med til at fremme biodiversiteten på arealerne.

Det er muligt at opretholde grundbetalingen på landbrugsarealer, så længe der kan udføres en landbrugsaktivitet på disse, herunder også en ekstensiv naturvenlig drift. Hvis en landbrugsmæssig drift ikke er mulig, f.eks. ved omlægning til våd natur, vil det være muligt at opretholde grundbetaling på arealerne, hvis formålet med omlægningen er implementering af habitat- eller vandrammedirektivet, f.eks. i forbindelse med etablering af nye vådområder. En vigtig forudsætning for at opretholde grundbetaling på disse direktivimplementerende arealer er, at der er søgt og modtaget støtte under enkeltbetalingsordningen i 2008. EU-retsakter understøtter således omlægning til natur i nogle tilfælde. Hvis omlægningen ikke er direktivunderstøttende og det ikke er muligt at opretholde en landbrugsmæssig drift, vil grundbetaling ikke kunne opretholdes.”

Jeg har forelagt spørgsmålet vedrørende hold af udegående dyr for Fødevarestyrelsen, som oplyser følgende:

”Det fremgår af dyreværnslovens § 3, stk. 1, 3. pkt., at dyr skal sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd har udarbejdet en fællesudtalelse¹, der danner grundlag for Fødevarestyrelsens og Landbrugsstyrelsens fortolkning af dyreværnslovens bestemmelse. Af fællesudtalelsen fremgår, at dyr, der er udegående hele døgnet i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje, eller de naturlige forhold på arealet, hvor dyrene holdes, skal være af en sådan beskaffenhed, at der kan ydes dyrene en beskyttelse, der i vidt omfang svarer til den beskyttelse, som et læskur eller en bygning vil kunne give. I lov om hold af heste er der endvidere fastsat en bestemmelse om, at heste, der holdes ude i mere end 12 timer i døgnet om i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal have adgang til læskur eller bygning, men kravet om læskur/bygning kan fraviges for heste af bestemte racer. I bekendtgørelse om udegående heste er der således fastsat regler om, at visse hårdføre hesteracer kan gå ude om vinteren uden adgang til læskur eller bygning. Dette forudsætter dog, at de naturlige forhold på arealet, hvor hestene holdes, yder hestene en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør mv. Der er ikke fastsat tilsvarende regler for kvæg. Den grundlæggende bestemmelse om, at dyr skal sikres mod vejr og vind, gælder for kreaturer såvel som heste uanset race.

Det fremgår endvidere af fællesudtalelsen fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd, at alle dyr, der er udegående hele døgnet i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal være forberedt på at skulle være udegående. Det vil sige, at det enkelte dyr skal være tilvænnet til at gå ude, have udviklet et kraftigt og tæt hårlag eller en tæt fjerdrag, og de skal være ved godt huld.

På forespørgsel fra Fødevarestyrelsen har Det Veterinære Sundhedsråd den 15. juni 2018 svaret, at man finder, at alle kvægracer skal opfylde de samme krav til hårdførhed og robusthed, for at kravet om læskur om vinteren kan fraviges. Fødevarestyrelsen tolker rådets svar således, at det ikke alene er kvægracen, men de enkelte kreaturers egnethed til at gå ude, der har betydning for, om kravet kan fraviges. Det er således ikke muligt at vurdere kvægs hårdførhed og robusthed alene på baggrund af deres race.

Fødevarestyrelsen skal endvidere gøre opmærksom på, at Aarhus Universitet har udført et forskningsprojekt om design af læskure til udegående kvæg² i 2017, som viser, at kreaturerne – i dette

---

¹ Fællesudtalelse om hold af dyr der går ude hele døgnet i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr <https://detsund.dk/generelle-udtalelser/2012/faellesudtalelse-om-hold-af-dyr-der-gaar-ude-hele-dognet-i-vinterperioden-og-i-perioder-med-vinterlignende-vejr/>

² Dimensioner og design af læskure til udegående kvæg i vinterperioden, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet 2017

tilfælde Anguskvæg - benytter læskurene mest i de mørke timer. Dette kan forklare, at dyreholdere, der typisk tilser dyrene i dagstimerne og ofte i forbindelse med fodring, ikke oplever, at dyrene bruger læskure.

Med hensyn til spørgsmålet om forhåndsgodkendelse af, om et areal har tilstrækkelig med naturligt læ og ly til, at der kan foregå helårsafgræsning uden læskure, vil det ikke være forsvarligt at forhåndsgodkende arealer, da arealers bevoksning og læforhold samt vejrliget kan ændre sig over tid, og der stadig skal tages hensyn til de enkelte dyrs tilstand.

For så vidt angår regler om mærkning af udegående dyr i naturplejen kan Fødevarestyrelsen oplyse, at mærkningsreglerne for kvæg er fastlagt i EU forordning nr. 1760/2000 af 17. juli 2000 om indførelse af en ordning for identifikation og registrering af kvæg³, hvorfor reglerne er umiddelbart gældende i Danmark. Ifølge mærkningsreglerne skal alle kreaturer være identificerbare for at sikre sporbarheden af dyrene både af hensyn til dyresundheden og fødevarerens sikkerhed. Derfor skal alle kreaturer, som indgår i fødevarerækken, være mærket med 2 øremærker senest 20 dage efter fødslen. Den eneste dispensationsmulighed ifølge EU-reglerne er for besætninger, der afgræsser ekstensivt, og her kan Fødevarestyrelsen meddele dispensation til, at dyrene først mærkes senest 6 måneder efter fødslen. Der skal i den forbindelse føres et årligt gebyrbelagt tilsyn.

De nuværende regler vil i april 2021 blive afløst af reglerne i EU forordning nr. 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme («dyresundhedsloven»)⁴ og de dertil hørende retsakter. Dyresundhedsloven er allerede vedtaget, mens retsakterne er under forhandling. Fødevarestyrelsen har i 2018 kommenteret på udkast fra Kommissionen i forbindelse med udformningen af de nye retsakter. Det har i den proces været tydeligt, at Kommissionen ikke ønsker at indføre yderligere lempelser af reglerne om mærkning af produktionsdyr udover de eksisterende. Kommissionen har oplyst, at udkastet til regelsættet forventes sendt i høring hos erhvervet i samtlige medlemslande inden udgangen af 2018.”

For så vidt angår SEGES' bemærkninger om tilskudsfordring kan jeg henvise til min samtidige besvarelse af spørgsmål 1057 (MOF alm. del), punktet om foderstand og helårsgræsning.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Sofus Rex

---

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1760/2000 af 17. juli 2000 om indførelse af en ordning for identifikation og registrering af kvæg og om mærkning af oksekød og oksekødsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 820/97.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed («dyresundhedsloven»).